

Innst. O. nr. 42

(2004-2005)

Innstilling til Odelstinget fra justiskomiteen

Ot.prp. nr. 16 (2004-2005)

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endring i offentlighetsloven

Til Odelstinget

SAMMENDRAG

Offentlegheitslova har ingen generell heimel til å gjere unntak frå innsyn eller å utsetje tidspunktet for innsyn hos forvaltninga for dokument som er utarbeidd av eller til Riksrevisjonen. I denne proposisjonen gjer departementet framlegg om eit nytt andre ledd i offentlegheitslova § 4 som fastset at det ikkje skal vere innsyn i slike dokument før saka er motteken i Stortinget. Framlegget er ei oppfølging av oppmodingsvedtak nr. 294 (2003-2004) frå Stortinget.

Nærmere om forslaget

Etter offentlegheitslova § 4 kan forvaltningsorganet i særlege høve avgjere at det først skal vere innsyn frå eit seinare tidspunkt enn det som følgjer av hovudreglane i § 3. Denne føresegna gjev ingen generell heimel til å utsetje frå kva tidspunkt det skal vere innsyn hos forvaltninga for dokument som er utarbeidd av eller til Riksrevisjonen. Dei andre unntaksreglane i offentlegheitslova eller i anna lovgjeving kan avhengig av situasjonen gje høve til å unnta slike dokument. Offentlegheitslova eller anna lovgjeving gjev likevel ikkje nokon generell heimel til å unnta dokument som er utarbeidd av eller til Riksrevisjonen.

I brev 18. august 2004 frå Lovavdelinga i Justisdepartementet til Helsedepartementet har Lovavdelinga lagt til grunn at

"... det ikke er tilstrekkelige holdepunkter for å tolke riksrevisjonsloven § 18 annet ledd slik at den gjelder for forvaltningen."

Dette inneber at forvaltninga ikkje kan utsetje innsynstidspunktet for dokument utarbeidd av eller til Riksrevisjonen endå om dokumenta fell inn under § 18 andre ledd i riksrevisjonslova, dersom ikkje dokumenta samstundes fell inn under eit av dei unntaka i offentlegheitslova eller i anna lovgjeving som gjev forvaltninga høve til eller plikt til å gjere unntak frå innsyn. I mange tilfelle vil dermed forvaltninga ikkje kunne unnta frå innsyn dokument som er utarbeidd av eller til Riksrevisjonen.

Departementet legg til grunn at føremålet med føresegna i riksrevisjonslova § 18 andre ledd og oppmodingsvedtaket er at dokument som er utarbeidd av eller til Riksrevisjonen først skal bli offentlege når saka dokumenta gjeld er motteke av Stortinget, og at dette skal gjelde utan omsyn til om eit krav om innsyn i slike saker blir sett fram for forvaltninga eller Riksrevisjonen. For å følgje opp oppmodingsvedtaket og dermed leggje til rette for at føremålet bak føresegna i riksrevisjonslova fullt ut blir verkeleggjort, gjer difor departementet i proposisjonen her framlegg om eit nytt andre ledd i offentlegheitslova § 4. Framlegget går ut på at det for dokument som er utarbeidd av eller til Riksrevisjonen i saker som kan bli lagde fram for Stortinget, ikkje skal vere innsyn før saka er motteken i Stortinget.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Slik departementet ser det, vil endringa ikkje føre til økonomiske og administrative konsekvensar av noko omfang.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Gunn Karin Gjøl, Anne Helen Rui og Knut Storberget, fra Høyre, lederen Trond Helleland, Linda Cathri-

ne Hofstad og Ingjerd Schou, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen og André Kvakkestad, fra Kristelig Folkeparti, Einar Holstad og Finn Kristian Marthinsen, og fra Sosialistisk Venstreparti, Inga Marte Thorkildsen, viser til proposisjonen om endring i offentlighetsloven.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, har ingen merknader til de foreslåtte endringene i offentlighetsloven.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti vil gå imot det fremlagte forslag til endring i lov 19. juni 1970 nr. 69 om offentlighet i forvaltningen (offentlighetsloven) § 4.

Disse medlemmer er bekymret for at en slik ordning kan virke mot sin hensikt og legge begrensninger på den informasjon som ellers kan tilflyte Riksrevisjon. Disse medlemmer vil påpeke det faktum at det bør kreves svært sterke argumenter for å begrense offentlighetens innsyn i saker, uavhengig av om dette er tidsmessig eller dreier som et delvis unntak av dokumenter fra offentligheten.

Disse medlemmer viser for øvrig til fellesmerknader fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti i Innst. O. nr. 54 (2003-2004) som er som følger:

"Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti har merket seg de argumentene som anføres for å innføre en ordning med utsatt offentlighet slik at saksdokumenter som er utarbeidet av eller til Riksrevisjonen i saker som den vurderer å legge fram for Stortinget som en del av den konstitusjonelle kontroll, først blir offentlige idet saken er mottatt i Stortinget. Etter disse medlemmers syn er spørsmålet mer sammensatt. Pressens mulighet for innsyn i, og omtale av, saker Riksrevisjonen arbeider med, vil kunne bidra til at personer som sitter inne med informasjon relevant for Riksrevisjonens kontroll, får mulighet til å gjøre Riksrevisjonen opp-

merksom på dette slik at Riksrevisjonen kan velge å benytte informasjonen. Disse medlemmer vil understreke at det kreves svært sterke argumenter for å begrense offentlighetens innsyn i saker, enten det er snakk om en begrensning i tid i form av en utsettelse eller en begrensning i form av at noen dokumenter unntas offentlighet. Til tross for at flertallet i sine merknader peker på flere mulige fordeler ved utsatt offentlighet, er summen av argumentene etter disse medlemmers syn ikke tungtveiende nok til å forsvare en slik begrensning i dette tilfellet. Disse medlemmer går derfor inn for en videreføring av dagens praksis på dette området og går imot flertallets forslag til § 18 annet ledd."

Disse medlemmer ønsker å videreføre dagens praksis og vil derfor stemme imot det fremlagte forslag til nytt andre ledd i § 4 i offentlighetsloven.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endring i offentlighetsloven

I

I lov 19. juni 1970 nr. 69 om offentlighet i forvaltningen (offentlighetsloven) skal § 4 nytt andre ledd lyde:

For saksdokumenter som er utarbeidet av eller til Riksrevisjonen i saker som den vurderer å legge frem for Stortinget som ledd i den konstitusjonelle kontroll, gjelder offentlighet først når saken er mottatt i Stortinget eller Riksrevisjonen har varslet vedkommende forvaltningsorgan om at saken er ferdigbehandlet, jf. lov 7. mai 2004 nr. 21 om Riksrevisjonen § 18 annet ledd.

II

Lova blir sett i verk straks.

Oslo, i justiskomiteen, den 9. desember 2004

Trond Helleland

leder

Ingjerd Schou

ordfører